

Citiți lecția din manual: *Studiu de caz: Bătălia de la Maraton.*

Studiu de caz: Maraton și Salamina

1. Maraton (490 î.Hr.)

- august/septembrie 490 î.Hr. - cea mai cunoscută victorie grecească reputată în perioada Primului Război Greco-Persan, asupra forței de invazie a regelui persan Darius cel Mare, pe câmpia de la Maraton, la 50 de km nord-est de Atena;
- grecii, cu o armată combinată de aproximativ 10.000 de atenieni sub conducerea lui Miltiade, suplimentată de aliații acestora din Plateea, și-au stabilit tabăra într-un loc care a dominat câmpia Maratonului, la aproximativ 1.5 km de armata persană, aproximativ 20.000 de soldați;
- profitând de faptul că persanii s-au așezat cu spatele la mare, atenienii și-au consolidat aripile și au atacat, persanii respingând atacul grecilor în centrul lor, dar Miltiade a răsucit aripile armatei elene, zdrobind astfel flancurile persane și exercitând presiune asupra centrului armatei inamice;
- persanii au fost împinși înapoi în mare și, deși majoritatea au reușit să se reîmbarce pe nave, aproximativ 6000 dintre aceștia au murit pe câmpul de luptă, în timp ce pierderilor atenienilor au fost sub 200 de oameni;
- victoria de la Maraton a reprezentat un stimulent enorm pentru moralul grecilor, care s-a dovedit de mare valoare atunci când persanii au lansat o invazie mult mai amenințătoare, zece ani mai târziu (480 î.Hr.: Al Doilea Război Greco-Persan);
- bătălia a fost immortalizată de cursa care îi poartă numele, în care alergătorul Fedippide, conform legendei, a alergat de la Atena la Sparta ca să ceară ajutor înainte de bătălie, acoperind o distanță de 200 km într-o singură zi, dar spartanii nu au oferit ajutorul dorit;
- conform unei alte variante, acesta a alergat de la Atena la Maraton, o distanță de 42 km, ca să ia parte la luptă, apoi a fugit înapoi cu vestea victoriei, a ajuns în Atena și a murit de epuizare (de aici a provenit numele probei moderne de atletism, maratonul).

2. Salamina (480 î.Hr.)

- 26-27 septembrie 480 î.Hr. - cea mai strălucită victorie navală a grecilor din perioada celui de-al Doilea Război Greco-Persan, asupra armatei regelui persan Xerxes I, în strâmtoarea Salamina, la sud-vest de Attica;
- în ciuda faptului că au fost cu mult depășiți numeric, grecii au obținut o victorie zdrobitoare asupra invadatorilor, distrugându-le în totalitate flota;
- după devastarea Atenei de către persani, comandanții a circa 370 de trireme grecești, care s-au aflat în largul Insulei Salamina, s-au sfătuit ce acțiune ar fi putut să întreprindă ⇒ dezbaterii i-a pus capăt apariția unei flote persane în Golful Phalerum;
- Temistocle, comandantul atenian al flotei grecești, a trimis persanilor un mesaj fals, aparent de la un spion, avertizându-i că flota elenă ar fi fost pe cale să se retragă și că aceștia ar trebui să blocheze intrarea în Golful Eleusis;
- persanii au căzut în cursă și și-au răspândit cele 1000 de vase prin tot golful, fiind atât de încrezători că ar fi putut să facă față celor 370 de vase grecești, încât au pregătit deja tronul pentru regele Xerxes I, pe Muntele Aegaleus din apropiere, pentru ca acesta să aibă o panoramă grandioasă asupra distrugerii flotei elene;
- grecii au apărut în golf în plină viteză, au spart linia persană și au semănat moarte în jurul lor, scufundând peste 500 de vase inamice, cu prețul pierderii a numai 40 dintre ale lor;
- Xerxes I, supărat de această umilire, s-a întors în Asia, lăsând un subordonat, pe Mardonius, să continue campania pe uscat;
- victoria de la Salamina a asigurat independența Greciei și i-a permis civilizației elene să își atingă apogeul de dezvoltare.

Pentru o mai bună înțelegere a subiectului studiat vizionați următoarele videoclipuri:

<https://www.youtube.com/watch?v=vvBoCATqriM>

https://www.youtube.com/watch?v=luLk_BQIhU

Fișă de lucru: Studiu de caz: Maraton și Salamina

Citiți cu atenție textul de mai jos, apoi răspundeți cerințelor:

„După ce atenienii s-au rânduie pentru bătălie, jertfele arătându-se a fi prielnice, s-a dat semnalul. Atenienii au pornit în fugă și s-au năpustit asupra barbarilor. Între cele două armate au fost cel puțin opt stadii (aproximativ 1500 metri). Când persanii i-au văzut pe vrăjmași atacându-i în fugă mare, s-au pregătit să primească atacul, cumpănind numărul foarte neînsemnat al atenienilor și atacul la care porniseră aceștia - fără cavalerie și arcași. Ei au crezut că i-a cuprins nebunia, închipuindu-și că această sminteală a lor îi va cuprinde cu siguranță. Iată ce socoteli își făceau barbarii.

Iar atenienii, începând înclăștarea cu persanii, s-au luptat într-un chip vrednic de amintire. Ei - cei dintâi dintre toți elenii despre care știm că s-au luptat vreodată cu persanii - i-au atacat pe vrăjmași alergând. Și, tot așa, ei cei dintâi au privit, fără să tremure, veșmântul mezilor. Într-adevăr, până atunci numai rostirea numelui mezilor îi înspăimânta pe greci.

Bătălia de la Maraton a ținut mult... După ce persanii au fost puși pe fugă, atenienii i-au urmărit, măcelărindu-i. Și au făcut aceasta până ce, ajungând la mare, atenienii au cerut să li se pună la îndemână foc și au atacat chiar corăbiile acelor.

(...) Numeroși atenieni vestiți și-au sfârșit aici zilele... în lupta de la Maraton, barbarii au pierdut vreo șase mii patru sute de oameni, pe câtă vreme dintre atenieni au căzut atunci o sută nouăzeci și doi.”

(Herodot, Istorii)

1. Descrieți, pe baza textului, cum a fost organizată armata greacă.

2. Care a fost, conform lui Herodot, explicația pentru victoria atenienilor în bătălia de la Maraton?

BIBLIOGRAFIE:

1. Ghețău, Gheorghe Florin, Ghețău, Olenca Georgiana, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Aramis, București, 2022.
2. Ochescu, Maria, Oane, Sorin, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Art Klett, București, 2022.
3. Aichimoaie, Adrian Ilie, Boșcodeală, Felicia Elena, Diaconu, Maria Aurelia, Diță, Ion Nicolae, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Booklet, București, 2022.
4. Stoica, Stan, Becheru, Dragoș Sebastian, Bartic, Marcel, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura CD Press, București, 2022.
5. Rotundu, Elvira, Tomescu-Stachie, Carmen, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Corint Logistic, București, 2022.
6. Băluțoiu, Valentin, Grecu, Maria, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2022.
7. Stan, Magda, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Litera, București, 2022.
8. Berstein, Serge, Milza, Pierre, *Istoria Europei*, Editura Institutul European, Iași, 1998.
9. Jenkins, Simon, *Scurtă istorie a Europei: de la Pericle la Putin*, Editura Litera, București, 2019.
10. Souza, Philip de, *Războaiele medice (499-386 î.Hr.)*, Editura Litera, București, 2018.
11. Hogg, Ian V., *Dicționarul marilor bătălii*, Editura Artemis, București, 2007.

